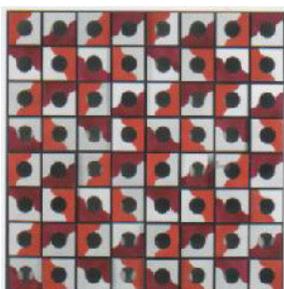

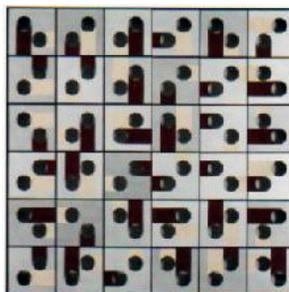
Experiència amb art cinètic. Primera part.

En un primer moment quan vaig saber de la mostra d'en Jordi Pericot, vaig creure que aquesta no era especialment atractiva pels meus alumnes de Cicle Mitjà. Res més lluny de la realitat amb la que em vaig trobar. Que n'és de gratificant equivocar-se d'aquesta manera.

La mostra "Jordi Pericot, anys d'art cinètic (1964 - 1984) + gràfics actuals" fa un important recull de les obres d'art cinètic d'aquest artista. "L'art cinètic és una tendència pictòrica que està definida com a no figurativa i està basada en la racionalitat. Fa servir elements que es van repetint, de permutacions, d'elements que giren. Un dels punts importants de l'art cinètic és la recerca de la quarta dimensió: el moviment"*

Jordi Pericot. Buit circulars en distintes direccions per forma i color. 1972

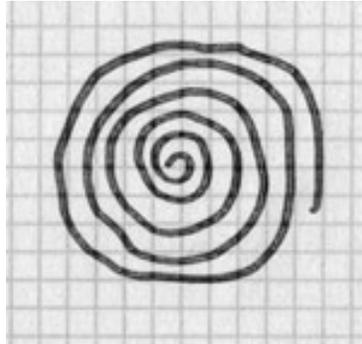
Jordi Pericot. Buit 2, forma i color en 8 variants sobre 7 plans a l'espai. 1972

Vam arribar a la mostra de la mà d'una bona companya i amiga que n'és la Montse Pons i sorprenentment per a mi, vaig descobrir uns nens i nenes molt interessats, que miraven amb aquella "cara d'estar aprenent a glops" que els mestres sabem percebre. El recorregut per cada una de les peces els sorprenia i els interessava, entenien la intenció de l'artista i els agradava saber com estava feta la seva obra. A la tarda vam estar comentant el que havíem vist a la mostra i davant del creixent interès, vam decidir entre tots intentar fer una obra que fos d'art cinètic, alguna peça que ens fes

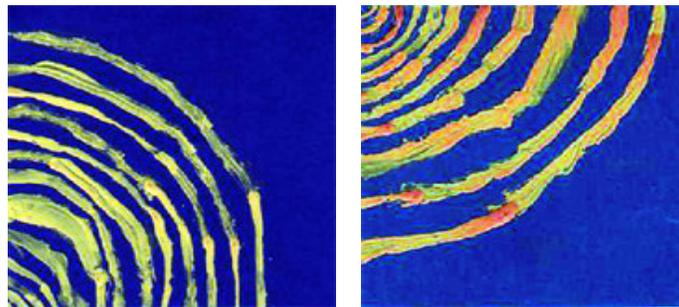
* adaptat de "jordi pericot 20 anys d'art cinètic (1964-1984) + gràfics actuals".

"enganyar" els ulls, o que "fos diferent segons des d'on ens ho mirem", segons les pròpies paraules dels nens.

Vam estar una estona fent dibuixos amb llapis de formes senzilles i finalment vam concloure que la que "marejava" més era una espirall.

A partir d'aquí vam començar a pintar amb tèmperes unes espiralls amb colors calents damunt d'una cartolina blaurada de 20x20 cm. Un cop seques vam veure que si les tallavem en 4 parts iguals i compartíem els trossos amb un company l'efecte seria encara "més divertit".

... i ara comença el segon miracle de la setmana. Al matí següent, aprofitant els quadradets de 10 x 10 que teníem damunt les taules i veient que costava reconduir-los per un incipient però necessari repàs de les divisions de dues xifres, vaig pensar de proposar-los el següent problema de matemàtiques tot dient-los que estava molt relacionat amb aquelles cartolines que tan els agradava manipular:

Si a la classe de 4t hi 22 nens i nenes i a la de 3r 12 i cadascú a fet un quadrat que hem tallat en 4 trossos .
Quants trossos tindrem?

Fins aquí res a dir -algú que remugava "ja ens ha tornat a enrendar ..." però poca cosa més-. La història es va complicar quan al cap d'una estona i quan la immensa majoria ja havia descobert que:

$$22+12=34 \text{ i que } 34 \times 4=136$$

i que 136 era el nombre de quadradets que teniem a la taula, vaig afegir :

"... ara hauríem de saber si amb aquestes 136 peces podem arribar a construir un quadrat i que si no les fem servir totes que aquest sigui el més gran que puguem fer -mal moment per introduir l'arrel quadrada ... vaig pensar quan ho vaig acabar de dir...- .

Petit moment de silenci ... braços que no s'aixequen i uns quants que comencen a discutir amb el del costat si es podia fer o no. Al final una veu que s'imposa i fa escoltar els altres.

n-Si clar!!

n-Un quadrat sempre farà un quadrat ...

n-Què dius nena! si tenim 5 quadrats ... no podem fer un quadrat amb 5 peces!

n-¿?

n-Anem posant i quan hagim fet un quadrat, ja està!

n-Però el Jordi ha dit el quadrat més gran que puguem fer.

n-Poden sobrar peces?

j- Si, ja he dit que no calia gastar-les totes, poden sobrar-ne, però quantes menys en sobrin millor.

Estona de cabilacions diverses de van des del clàssic -puc anar al lavabo?- fins -primer ho dibuixem?- i -hem de posar la data?- , algú que comença a pensar en fer alguna operació, algun altre que ja està dibuixant micro quadradets en una munió impossible de comptar ... al cap d'una estona a un petit sector se'ls ha acudit $136:2=68$...

n-Ja està hem de fer un quadrat de 68×68 cartolines!

j-Vinga fem-lo! apartem les taules i el fem aquí al mig.

Soroll de taules a dojo. Gent per terra ... finalment seiem, fem un acceptable silenci i un parell de nens comencen a col·locar les 68×68 peces... al cap de ben poca estona ... consternació ...

n-Ei... això acabarà tenint forma d'ele i se'ns acabaran les peces.

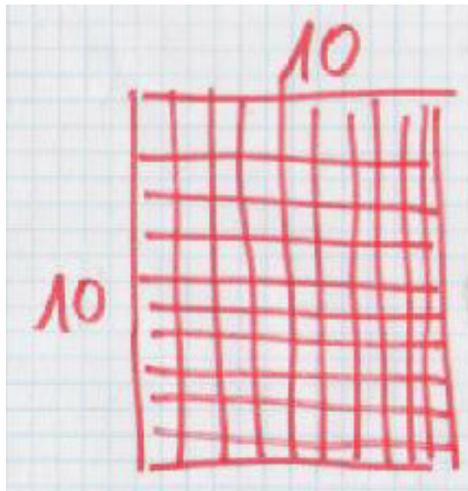
n-No és una divisió.

n-i si dividim entre 4?

n-No, construirem un marc vuit.

j-Us dono una pista. Si fem una graella de 10×10 quadrets quants quadrets haurem dibuixat? Aveure feu la graella aquesta que us dic en el full d'esborrany.

Al cap d'un moment ja apareixen les primeres respostes.

n-Hi ha 1000 quadrets!

n-No 100.

n-Si, si 100.

j-D'acord, doncs si 10×10 són 100, Haurem de buscar una multiplicació que ens doni 136 o que s'hi acosti.

Comencen les multiplicacions.

n- $10 \times 11 = 110$,

n-Massa poc, $10 \times 12 = 120$, $10 \times 13 = 130$, $10 \times 14 = 140$. Ja ens passem, és 10×13 .

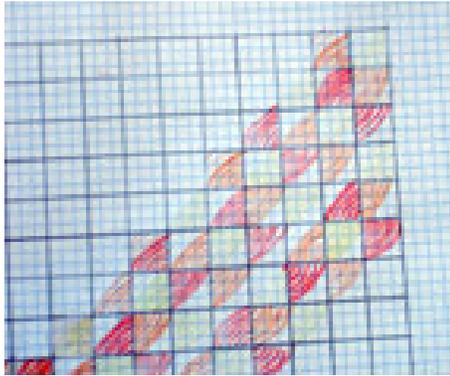
j-I si posem 10×13 peces tindrem un quadrat? quina figura serà?

n-Un rectangle.

n-Els dos números han de ser iguals. $11 \times 11 = 121$, $12 \times 12 = 144$. Ara si 11×11 com molt gran.

j-Correcte, ja ho tenim. Vinga, doncs ara que ja sabem que és un quadrat d'aquesta mida anem a dibuixar-lo en una mida que ens càpiga en el full de quadrets i allà amb les peces que tenim ens inventem el disseny que més ens agradaria fer i després ho explicarem a la resta de companys."

Comença el disseny.

Tercer miracle del dia, ara construirem una graella amb regle -que ja ens costa prou-, dibuixarem una estona amb colors -diuen que no són matemàtiques-, pensarem com han d'anar col·locades les peces per donar aquesta sensació de moviment, "de vinyetes de formes" -més geometria, moviment, translacions i girs en l'espai-, intentarem fer-ho diferent del del costat -possibilitats combinatòries de les figures- i al final ho explicarem als companys -expressió oral amb un vocabulari específic de matemàtiques-.

Han estat un parell de dies rodons, han fet de tot i amb ganes, han probat, girat, buscat seqüències lògiques, dibuixat ... i finalment han explicat.

S'han ajudat d'un improvisat faristol amb una caixa que feia de suport per a les cartolines. I després de molt comentar i criticar -de bon rotllo- la feina dels companys, tot explicant-se les errades o les bones idees, hem passat a recollir els set que més ens havien agradat, els quals han tornat a explicar la seva proposta millorada amb les exposicions dels companys -ja havíem quedat que això no era copiar, era aprendre de les idees d'un altre i valorar-les, que era un treball en equip ... , va costar-.

D'aquests darrers triats que s'han anat nodrint de les seves idees, però també de les dels altres encara es fa una altra tria aportant entre tots noves variants a les idees inicials. Al final hem aconseguit que més o menys entre tots ens sentim partícips d'alguna o de varies de les propostes triades.

Un cop que ja tenim bastant decidit com haurà de ser l'obra que volem fer hem pensat d'aprofitar els culs de les ampolles de plàstic que ens van sobrar d'una activitat anterior per donar-li encara més aquesta sensació de moviment. Encara no ens hem acabat de decidir.

Amb tot aquest material elaborat se'ns va ocórrer fer-li una proposta a en Jordi Pericot que més o menys es presentava en els següents termes.

El Masnou a 18 de maig de 2007

Benvolgut Jordi Pericot, com ja de ben segur deus de saber a aquestes alçades els nens i les nenes de quart de l'escola Ocata hem estat preparant un projecte d'art cinètic a la classe i hem pensat de demanar-te que ens ajudessis a triar entre les diverses propostes que tenim . Havíem pensat que fossis tu qui al final qui decidíssis quina és la proposta que trobes més cinètica i que si creus que la pots millorar no dubtis en dir-nos ho. Si vens, primer t'ho explicarem i després ens ajudaràs a fer-ho.

una abraçada.

els nens i les nenes de quart